

بررسی تأثیر موسیقی بر شنوایی نوازنده‌گان سازهای ذهنی

پریسا میرحاج* - قاسم محمدخانی** - مهین صدائی** - دکتر سقراط فقیه زاده***

*- کارشناس ارشد شنوایی شناسی بیمارستان حضرت رسول اکرم (ص) دانشگاه علوم پزشکی ایران

**- عضو هیئت علمی گروه آموزشی شنوایی شناسی دانشکده توانبخشی دانشگاه علوم پزشکی تهران

***- دانشیار گروه آمار زیستی دانشگاه تربیت مدرس

چکیده

زمینه و هدف: حساسیت شنوایی برای نوازنده‌گان از اهمیت بسیاری برخوردار است. زیرا موسیقی بلند می‌تواند سبب کاهش شنوایی شود. هدف از این مطالعه تأثیر موسیقی بر نتایج ادیومتری تن خالص و آزمونهای گسیلهای صوتی گذراگوش و گسیلهای صوتی حاصل اعوجاج گوش در نوازنده‌گان سازهای ذهنی بوده است.

روش بررسی: این مطالعه مورد - شاهد روی ۱۵ نوازنده سازهای ذهنی یعنی ۳۰ گوش با سابقه نوازنده‌گی بیشتر از ۱۰ سال و ۱۵ فرد با شنوایی هنجار (۳۰ گوش) در کلینیک شنوایی شناسی دانشکده توانبخشی دانشگاه علوم پزشکی تهران انجام گرفت. جامعه مورد بررسی از جنس مذکور و در محدوده سنی ۲۰-۳۰ سال بودند. نمونه‌ها تحت اتوسکپی، ادیومتری ایمیتانس و ادیومتری تن خالص در محدوده فرکانسی ۲۵۰-۱۶۰۰۰ هرتز قرار گرفتند. سپس آزمون گسیلهای صوتی گذراگوش و گسیلهای صوتی حاصل اعوجاج گوش در هر دو گروه مورد - شاهد انجام شد.

یافته‌ها: در ادیومتری تن خالص، تفاوت معنی داری بین دو گروه در آستانه‌های فرکانس‌ها ی مورد آزمایش مشاهده نشد. در آزمون گسیلهای صوتی گذراگوش، تفاوت معنی داری بین دو گروه در پاسخ کلی و دامنه‌های گسیلهای صوتی گذراگوش در فرکانس‌ها ی مورد آزمایش دیده شد. در آزمون گسیلهای صوتی حاصل اعوجاج گوش، تفاوت معنی داری بین دو گروه در دامنه گسیلهای صوتی حاصل اعوجاج گوش بر حسب زوج فرکانس‌ها ی f_1 و f_2 مشاهده نشد.

نتیجه گیری: نوازنده‌گی می‌تواند گسیلهای صوتی گذراگوش را تحت تأثیر قرار دهد در حالیکه بر نتایج ادیومتری تن خالص و آزمون گسیلهای صوتی حاصل اعوجاج گوش تأثیری ندارد. بنابراین آزمون گسیلهای صوتی گذراگوش می‌تواند در برنامه‌های حفاظت شنوایی و برای ردیابی ضایعه حلزونی متعاقب مواجهه با نویز ناشی از نوازنده‌گی مفید واقع شود.

واژگان کلیدی: ادیومتری تن خالص، گسیلهای صوتی گوش، کم شنوایی ناشی از نویز، نوازنده‌گان

پذیرش مقاله: آبان ۱۳۸۴

وصول مقاله: شهریور ۱۳۸۴

p_mirhaj@yahoo.com

مقدمه

شکل ناج در ۳۰۰۰ یا ۴۰۰۰ هرتز ظاهر می‌شود که افت شنوایی ناشی از صدای نام دارد.

در این مسئله شکی نیست که موسیقی هم به عنوان یک منبع صدا در بین نوازنده‌گان باعث افت شنوایی می‌گردد. نوازنده‌گان از جمله افرادی هستند که احتمال آسیب شنوایی ناشی از مواجهه طولانی مدت با موسیقی در شدت‌های بالا در آنها زیاد می‌باشد. بنابراین بدليل اهمیت بالای شنوایی نزد نوازنده‌گان

شنوایی جزء لاینفک زندگی روزمره انسانها محسوب می‌شود. صدا و سیله برقراری ارتباط بین انسان‌ها است؛ با این حال در جامعه مدرن امروزی، صدای بلند موجب ناراحتی انسان می‌گردد. اثرات شنوایی صدای بلند شامل تغییرات موقت یا دائم در آستانه شنوایی ناشی از تحریک زیاد و یا ضربه مکانیکی صوتی می‌باشد. تأثیر تحریک صدای بلند در مدت زمان طولانی، معمولاً به صورت افت شنوایی حسی - عصبی در فرکانس‌های بالا و به

(۳-۴)، کاهش شنوایی ناشی از مواجهه با موسیقی در مردان بیشتر از زنان و بصورت متقارن و گاهی نامتقارن و اکثراً گوش چپ دیده شده که احتمالاً بدليل نوع ساز بطور مثال ویولن می‌باشد. (۸-۱۰)

مانیتورینگ شنوایی نوازندها نیز تغییر چندانی نسبت به آزمایش اولیه نشان نداده که شاید بخاطر محافظت از گوش و یا مواجهه کمتر یا کوتاهتر با صدا بوده است. (۵)

انجام آزمونهای DPOAEs و TEOAEs برای ردیابی کاهش شنوایی ناشی از صدا مفید می‌باشد. کاهش یا حذف گسیلهای صوتی گوش در مواردی نظیر داروهای اتونوکسیک، هیپوکسی و مواجهه با صدا به همراه کاهش شنوایی حسی مشاهده می‌گردد. ارتباط بالایی بین فرکانس‌های دارای کاهش شنوایی در ادیومتری تن خالص و فرکانس‌های کاهش یافته و یا محو شده گسیلهای صوتی برانگیخته گوش EOAES وجود دارد. دامنه TEOAEs و DPOAEs با افزایش آستانه شنوایی، کاهش می‌یابد. (۱۱-۱۳) با افزایش سالهای مواجهه با صدا، پاسخ TEOAEs به محرك تن برست کاهش می‌یابد و ابتدا بر فرکانس ۲ کیلو هرتز اثر گذاشته و سپس به سمت فرکانس‌های بالاتر پیشروعی می‌کند. (۱۴)

در یک تحقیق با استفاده از DPOAEs مشخص شد که آموزش موسیقی، بیشترین تأثیر را بر منطقه‌ای از حلزون که از لحاظ فرکانسی در مواجهه با موسیقی، فعال است دارا می‌باشد. (۱۵)

همچنین نتایج برخی تحقیقات نشانده‌اند آن است که OAEs به PTA، آزمون حساس تری است زیرا در برخی از نوازندها با وجود آستانه طبیعی در ادیومتری تن خالص، DPOAEs وجود ندارد و یا کاهش مشخص پاسخ OAEs بدون کاهش قابل مقایسه آستانه رفتاری دیده می‌شود. در نتیجه OAEs در ردیابی زود هنگام کاهش شنوایی مؤثر است. (۱۶-۱۷)

نوع ساز و جایگاه فرد در ارکستر، ارتباط مشخصی با حساسیت شنوایی ندارد، در حالیکه بین سالهای نوازنده و حساسیت شنوایی رابطه وجود دارد. (۱۸-۱۹)

درکشور ما نیز یک بررسی برروی شنوایی نوازندها سازهای کلاسیک و ایرانی از طریق آزمون تن خالص و در محدوده فرکانسی ۲۵۰-۱۰۰۰۰ هرتز صورت پذیرفت که نتایج نشان دهنده آن است که اکثر نوازندها، دچار

بر لزوم ارزیابی منظم شنوایی و ردیابی زودهنگام کاهش شنوایی به همراه ارائه راهکارهایی جهت حفاظت شنوایی تأکید می‌شود.

مواجهه با صدای شدید یکی از دلایل اصلی تخریب سلولهای موئی خارجی است که منتج به تغییرات موقت و یا دائمی در سیستم شنوایی می‌گردد که بطور معمول با ادیومتری تن خالص و ادیومتری فرکانس بالا (>8 KHz) ارزیابی می‌شود. اخیراً روشی عینی و جدید جهت ارزیابی عملکرد حلزون به آزمونهای استاندارد ادیولوژیک افزوده شده است. این روش گسیلهای صوتی گوش OAEs نام دارد.

گزارش مربوط به ثبت پدیده گسیلهای صوتی گوش OAEs برای اولین بار در سال ۱۹۷۸ توسط Kemp تحولی عظیم در حیطه شنوایی شناسی بر جای گذاشت. OAEs گسیلهایی هستند که بطور خودبخودی و یا در پاسخ به تحريك صوتی در داخل حلزون سالم تولید می‌شوند و عملکرد فعال داخل حلزونی را منعکس می‌کنند. مکانیسم تولید OAEs نشأت گرفته از سلولهای موئی خارجی است. بنابراین آسیب به سلولهای موئی خارجی باعث کاهش عملکرد حلزون و بدنیال آن از بین رفتن و یا کاهش این گسیلهای می‌شود. این گسیلها در برابر عواملی چون داروهای اتونوکسیک، صدای شدید، کمبود اکسیژن و بیماریهای مبتلاکننده گوش میانی و داخلی آسیب پذیر هستند.

ماهیت غیرتھاجمی ثبت OAEs، سرعت، دقت بالا و عینی بودن آن در ارزیابی حلزون و عملکرد ویژه سلولهای موئی خارجی، محققان را به مطالعات بیشتر روی جنبه‌های مختلف استفاده از آن از جمله بررسی اثرات صدا که موسیقی را هم شامل می‌شود، واداشته است.

تحقیقات بسیاری پیرامون اثر موسیقی بر شنوایی نوازندها از طریق آزمونهای تن خالص PTA، گسیلهای صوتی گذراي گوش TEOAEs و گسیلهای صوتی حاصل اعوجاج گوش DPOAEs انجام شده است. نتایج حاکی از آن است که اکثر نوازندها کاهش شنوایی بیشتر از ۲۰dB و حداقل تا ۴۰-۶۰dB در فرکانس‌های بالا بین ۳ و ۴ کیلو هرتز نشان می‌دهند. بنابراین اکثر نوازندها مستعد به کاهش شنوایی هستند. (۱-۹) در برخی از آنها عدم تحمل صدای بلند، وزوز یکطرفه و یا دوطرفه بدون هیچگونه کاهش شنوایی دیده است که خطر کاهش شنوایی دائمی نسبت به خطر وزوز دائمی در مواجهه کوتاه مدت با موسیقی اندک است.

در اجرای این بررسی ملاک انتخاب افراد، نبود سرومون یا جسم خارجی در مجرای گوش و داشتن پرده تمپان هنجار در اتوسکوپی بود. پس از آن، آزمون ادیومتری ایمیتанс با دستگاه ادیومتری ایمیتанс مدل AZ7 ساخت شرکت اینتراکوستیک صورت گرفت که وجود تمپانوگرام هنجار عبارتی استانیک کامپلیانس در محدوده $0/0\text{--}1/6$ سی سی و فشار گوش میانی در محدوده $100\text{--}150$ دکاپاسکال و رفلکس اکوستیک هنجار به طریق دگرسویی مدنظر بود.

بعد از این مرحله، ارزیابی آستانه های راه هوایی و استخوانی با ارائه تن خالص در هر دو گوش با استفاده از دستگاه ادیومتر دوکاناله AC40 ساخت شرکت اینتراکوستیک توسط گوشی و در اتفاق اکوستیک در محدوده فرکانس‌های آزمایشی ($2500\text{--}16000$ Hz) انجام گرفت. از آنجایی که این آزمون، آزمونی فردی می‌باشد بنابراین توضیحات لازم در مورد پاسخ دهنده به آزمون‌ها برای هر یک از افراد داده شد.

مشکل شنوایی دوطرفه فرکانس‌های بالا بصورت ناج در محدوده فرکانسی $4000\text{--}8000$ هرتز مخصوصاً 6000 هرتز می‌باشد. (۲۰) مطالعه حاضر به بررسی تأثیر موسیقی ناشی از نوازنده‌گی از طریق آزمونهای ادیومتری تن خالص PTA، گسیلهای صوتی برانگیخته گذرای گوش TEOAEs و گسیلهای صوتی حاصل اعوجاج گوش DPOAEs در نوازنده‌گان سازهای زهی می‌پردازد و با مقایسه نتایج این آزمونها بهترین روش جهت ریدیابی زودهنگام کاهش شنوایی پیشنهاد می‌گردد.

روش بررسی

مطالعه حاضر یک مطالعه مورد - شاهد است که روی 15 فرد (۳۰ گوش) از نوازنده‌گان سازهای زهی و 15 فرد (۳۰ گوش) دارای شنوایی هنجار صورت گرفت تمامی افراد از جنس مذکور بودند. محدوده سنی مورد بررسی در این آزمون $20\text{--}30$ سال (با میانگین سنی 24 سال) بود.

جدول ۱- بررسی آستانه های تن خالص گروههای مورد و شاهد در فرکانس های 250 تا 16000 هرتز

فرکانس (Hz)	گروه	میانگین	آستانه شنوایی (dB)	انحراف معیار
۲۵۰	شاهد	۱۰/۸۳	۰/۵۷	
۵۰۰	شاهد	۶/۶۶	۴/۹۷	
۱۰۰۰	شاهد	۴/۱۶	۴/۷۴	
۲۰۰۰	شاهد	۴/۰۰	۵/۱۵	
۴۰۰۰	شاهد	۶/۰۰	۶/۰۷	
۸۰۰۰	شاهد	۶/۱۶	۶/۵۲	
۱۲۰۰۰	شاهد	۳/۶۶	۷/۹۷	
۱۶۰۰۰	شاهد	۱۱/۶۶	۱۹/۰۴	
۲۰۰۰۰	شاهد	۱۵/۳۳	۲۱/۶۵	
	مورد	۱۲/۰۰	۴/۲۷	
	مورد	۸/۱۶	۳/۳۴	
	مورد	۵/۳۳	۳/۹۲	
	مورد	۴/۶۶	۶/۵۵	
	مورد	۷/۸۳	۹/۲۵	
	مورد	۸/۸۳	۷/۵۰	
	مورد	۵/۸۳	۱۰/۹۱	

انجام شده و پاسخ‌ها در نقاط مختلف $2f_1-f_2$ کسب شدند. نوع محرک تن خالص بود. برای کسب پاسخ مطلوب سطوح تحریک بصورت $65 = L_1$ و $L_2 = 55$ دسی بل و نسبت f_2 به f_1 نیز $1/22$ تعیین شد.

در پایان، نتایج بدست آمده از ادیومتری تن خالص، TEOAEs و DPOAEs گروه‌های مورد و شاهد توسط روش‌های آماری مورد تجزیه و تحلیل و مقایسه قرار گرفت.

در این پژوهش، از شاخصهای آماری و آزمون t مستقل جهت تجزیه و تحلیل داده‌ها استفاده شد.

یافته‌ها

در این مطالعه یافته‌های آزمونهای آزمونهای PTA، TEOAEs و DPOAEs بر روی کل افراد مورد مطالعه (گروه مورد و شاهد) بدست آمد که بشرح زیر می‌باشد:

۱- بررسی آستانه‌های تن خالص گروه‌های مورد و شاهد در فرکانس‌های مورد آزمایش آستانه‌های تن خالص در فرکانس‌های ۲۵۰ تا ۱۶۰۰۰ هرتز، در افراد با شناوی هنجار (گروه شاهد) و نوازنده‌گان سازهای ذهنی (گروه مورد)

بدنبال این مرحله، ارزیابی OAEs به ترتیب زیر برای هر فرد انجام شد: ۱) ارزیابی پاسخ کلی و دامنه‌های TEOAEs در فرکانس‌های ۱، ۲، ۳، ۴ و ۵ کیلو هرتز و ۲) ارزیابی پاسخ DPOAEs بر حسب زوج فرکانس‌های f_1 و f_2 . ارزیابی OAEs با استفاده از دستگاه ILO88 مدل OAEs اساساً نیاز به اتاق اکوستیک محیط ساکت انجام پذیرفت. ارزیابی OAEs در لیکن محیط آزمایش باید تا حد امکان ساکت باشد، به همین لحاظ از ندارد لیکن مطالعه روی صندلی نشسته و چون این آزمون یک آزمون عینی می‌باشد از آنها خواسته شد که در حین آزمون از صحبت کردن و حرکات اضافی پرهیز کنند. سپس پربوی دستگاه به همراه فوم مربوطه، در ابتدای کanal گوش قرار داده شد. آزمایش طبق قرارداد از گوش راست آغاز گردید. به علت رایانه‌ای بودن دستگاه OAEs نتایج آزمون در فایلهای کامپیوتراً با قابلیت چاپ ذخیره گردید.

در آزمون TEOAEs محرک مورد استفاده کلیک بوده و سطح ارائه آن بصورت خود تنظیم در محدوده کوچکی (حدود ۰ تا ۶ دسی بل) متغیر بود. دامنه گسیل در فرکانس‌های ۱، ۲، ۳، ۴، ۵ کیلوهertz بدست آمد. آزمون DPOAEs بصورت سه نقطه در اکتاو و با ارائه ۹ زوج فرکانس f_1 و f_2

جدول ۲- پاسخ کلی و دامنه TEOAEs در فرکانس‌های ۱، ۲، ۳، ۴ و ۵ کیلوهertz در گروه‌های مورد و شاهد

p	انحراف معیار	میانگین (dB)	گروه	پاسخ کلی
۰/۰۳	۴/۴۵	۹/۵۹	شاهد	دامنه در فرکانس ۱۰۰۰ هرتز
	۵/۰۹	۶/۸۶	مورد	
۰/۰۳	۵/۳۶	۱۰/۰۶	شاهد	۲۰۰۰ هرتز
	۶/۲۰	۶/۷۶	مورد	
۰/۰۲	۵/۰۷	۱۲/۲۰	شاهد	۴۰۰۰ هرتز
	۸/۸۹	۸/۰۰	مورد	
۰/۰۰	۶/۱۰	۱۰/۹۳	شاهد	۳۰۰۰ هرتز
	۱۰/۴۳	۴/۲۰	مورد	
۰/۰۱	۶/۸۵	۱۰/۱۰	شاهد	۵۰۰۰ هرتز
	۱۲/۳۸	۳/۵۰	مورد	
۰/۰۳	۴/۹۱	۳/۵۳	شاهد	۴۰۰۰ هرتز
	۱۶/۱۲	-۳/۳۰	مورد	

۲- تعیین پاسخ کلی و دامنه TEOAEs در فرکانس‌های ۴، ۳، ۲، ۱ و ۵ کیلوهرتز

پاسخ کلی و دامنه TEOAEs در فرکانس‌های ۱، ۲، ۳، ۴ و ۵ کیلوهرتز، در افراد با شنوایی هنجار و نوازنده‌گان سازهای زهی بصورت مجزا بررسی شد و نتایج آن برای هر فرکانس در هر دو گروه تعیین شده است. با توجه به جدول ۱ درمی‌یابیم که فرکانس‌های ۱، ۲، ۳، ۴ و ۵ کیلوهرتز افراد گروه مورد، کمتر از افراد گروه شاهد می‌باشد. عنوان مثال در فرکانس ۱۰۰۰ هرتز، اختلاف میانگین آستانه بین دو گروه معادل ۱/۱۷ دسی‌بل است. عبارت دیگر در فرکانس ۱۰۰۰ هرتز میانگین آستانه افراد گروه مورد معادل ۱/۱۷ دسی‌بل بیشتر از افراد گروه شاهد می‌باشد. همچنین بررسی مقادیر p در فرکانس‌های مورد آزمایش نشان می‌دهد که اختلاف میانگین آستانه‌های تن خالص در فرکانس‌های مورد آزمایش بین گروه مورد و شاهد معنی‌دار نمی‌باشد و موسیقی ناشی از نوازنده‌گی بر آستانه‌های تن خالص هیچ یک از فرکانس‌های مورد آزمایش (تا ۲۵۰۰ هرتز) تاثیر معنی‌داری ندارد.

جدول ۳- دامنه DPOAEs بر حسب میانگین هندسی فرکانس‌های f_1 و f_2 در گروه‌های مورد و شاهد

انحراف معیار (dB)	میانگین	گروه	میانگین هندسی فرکانس‌های f_1 و f_2
۴/۸۱	۱۰/۱۲	شاهد	GM1
۵/۸۸	۹/۵۴	مورد	
۴/۳۴	۱۰/۸۵	شاهد	GM2
۵/۲۶	۱۱/۰۹	مورد	
۴/۶۹	۱۱/۹۵	شاهد	GM3
۵/۱۶	۱۰/۳۵	مورد	
۴/۸۶	۱۰/۴۸	شاهد	GM4
۶/۶۷	۹/۴۷	مورد	
۶/۱۸	۱۱/۱۳	شاهد	GM5
۶/۵۶	۱۰/۶۲	مورد	
۵/۰۶	۱۱/۰۴	شاهد	GM6
۷/۴۶	۱۰/۴۲	مورد	
۵/۴۰	۱۱/۶۸	شاهد	GM7
۶/۱۸	۱۰/۵۰	مورد	
۳/۸۴	۱۲/۰۲	شاهد	GM8
۵/۴۰	۱۱/۹۰	مورد	
۶/۷۲	۱۲/۷۵	شاهد	GM9
۶/۹۰	۱۲/۱۱	مورد	

همچنین در این مطالعه، پاسخ کلی و دامنه TEOAEs در فرکانس‌های ۱، ۲، ۳، ۴ و ۵ کیلو هرتز نوازنده‌گان نسبت به افراد گروه شاهد کاهش نشان داد و مقادیر p نشان می‌دهد که صدای ناشی از نوازنده‌گی دارای اثر معنی‌داری بر نتایج آزمون TEOAEs می‌باشد.

این یافته‌ها با مطالعات Gelfand (۲۰۰۱)، Roeser و همکاران (۲۰۰۰)، Johnson و همکاران (۱۹۹۹)، Mansfield و همکاران (۱۹۹۹) و Vinek و همکاران (۱۹۸۵) مطابقت دارد. وجود تفاوت معنی‌دار بین نتایج آزمون TEOAEs در دو گروه، احتمالاً بدلیل آن است که OAEs ارتباط مستقیم با آسیب سولولهای موئی خارجی دارد و از طرف دیگر سولولهای موئی خارجی به صدا حساس‌ترند. بنابراین با کوچکترین آسیب به سولولهای موئی خارجی، مشخصه‌های OAEs متأثر می‌گردند (۱۱).

در حالیکه در این مطالعه، دامنه DPOAEs بر حسب میانگین هندسی فرکانس‌های f₁ و f₂، در افراد گروه مورد به استثنای GM2 کمتر از افراد گروه شاهد می‌باشد. بررسی مقادیر p نشان می‌دهد که این اختلاف از لحاظ آماری معنی‌دار نمی‌باشد. این یافته‌ها با مطالعات Eleftheriades و همکاران (۲۰۰۳)، Roaser و همکاران (۲۰۰۰)، Gelfand (۲۰۰۱) و Murry و همکاران (۱۹۹۸) مطابقت ندارد. شاید دلیل این امر وجود تفاوت در سابقه نوازنده‌گی و نوع ساز افراد مورد مطالعه در این بررسی با سایر مطالعات باشد. همچنین میانگین آستانه‌های تن خالص نوازنده‌گان در محدوده هنجار می‌باشد؛ بنابراین احتمال می‌رود عدم تأثیر بر DPOAEs بعلت عدم آسیب سولولهای موئی خارجی به حد کافی باشد.

نتیجه گیری

بر اساس نتایج بدست آمده از این مطالعه، نوازنده‌گی می‌تواند DPOAEs را تحت تأثیر قرار دهد؛ در حالیکه بر نتایج آزمونهای PTA و TEOAEs تأثیری ندارد. بنابراین TEOAEs می‌تواند در ریابی ضایعه حلقه متعاقب قرار گرفتن در معرض صدای ناشی از نوازنده‌گی، مفید واقع شود.

شاهد معنی‌دار می‌باشد و موسیقی ناشی از نوازنده‌گی بر نتایج TEOAEs تاثیر معنی‌داری دارد.

۳- بررسی دامنه DPOAEs بر حسب زوج فرکانس‌های f₁ و f₂

دامنه DPOAEs بر حسب میانگین هندسی فرکانس‌های f₁ و f₂، در افراد با شنوایی هنجار و نوازنده‌گان سازهای زهی بصورت مجزا بررسی شد و نتایج آن برای میانگین هندسی فرکانس‌های f₁ و f₂ در هر دو گروه تعیین گردید. با توجه به دامنه DPOAEs بر حسب میانگین هندسی فرکانس‌های f₁ و f₂ افراد گروه مورد، کمتر از افراد گروه شاهد می‌باشد به استثنای GM2. بعنوان مثال اختلاف میانگین دامنه DPOAEs بر حسب GM9 بین دو گروه ۰/۶۴ دسی‌بل است؛ بعارت دیگر دامنه DPOAEs بر حسب GM9 افراد گروه مورد ۰/۶۴ دسی‌بل کمتر از افراد گروه شاهد می‌باشد.

با توجه به جدول ۳ اختلاف میانگین دامنه DPOAE بر حسب میانگین هندسی فرکانس‌های f₁ و f₂ بین گروه مورد و شاهد معنی‌دار نمی‌باشد.

بحث

در پژوهش حاضر، آستانه‌های تن خالص در افراد گروه مورد که شامل نوازنده‌گان سازهای زهی است، نسبت به افراد گروه شاهد که افرادی با شنوایی هنجار می‌باشند، افزایش نشان داد. این افزایش در تمامی فرکانس‌های مورد آزمایش از ۲۵۰ تا ۱۶۰۰ هرتز مشاهده شد. یافته‌ها نشان می‌دهند که در جامعه مورد پژوهش، افزایش آستانه در نوازنده‌گان دیده شد ولی این اختلاف از لحاظ آماری معنی‌دار نمی‌باشد. این یافته‌ها با مطالعات Axelsson و همکاران در سال ۱۹۹۵ مطابقت دارد. احتمالاً بدلیل آن این است که چون ادیومتری تن خالص یک آزمون رفتاری است که سولولهای موئی داخلی و خارجی را باهم ارزیابی می‌کند؛ تا وقتی بیشتر از ۵۰٪ سولولهای موئی خارجی آسیب نبیند، آستانه ادیومتری تن خالص افزایش نمی‌باشد و یا بدتر نمی‌شود (۱۲ و ۱۱). و شاید دلایل دیگری از جمله سابقه کم نوازنده‌گی و نوع ساز (ساز زهی با شدت کمتر ۱۱۰dB SPL)، اثر حفاظت شنوایی و اثر آموزش نیز مطرح باشد (۱۰).

REFERENCES

1. Laitinen HM, Toppila EM, Olkinuora PS, Kuisma K. Sound exposure among the Finnish National Opera personnel. *Appl Occup Environ Hyg* 2003;18(3):177-82.
2. Henoch MA, Chesky K. Sound exposure levels experienced by a college jazz band ensemble :Comparison with OSHA risk criteria. *Med Probl Perform-Artists* 2000;15(1) :17-22.
3. Metternich FU, Brusis T. Acute hearing loss and tinnitus related to strongly amplified music. *Laryngorhinootologie* 1999;78(11):614-9.
4. Namur FABM, Fukuda Y, Onishi ET, Toledo RN. Hearing evaluation in musicians of the municipal symphony orchestra-Sao Paulo. *Rev Bras Otorrinolaringol* 1999;65 (5):390-5.
5. Axelsson A, Eliasson A, Israelsson B. Hearing in pop/rock musicians: A follow-up study. *Ear Hear* 1995;16(3):245-53.
6. Pallin SL. Does classical musical damage the hearing of musicians:a reviw of the literature. *Occup Med* 1994; 44(3):130-6.
7. McBride D, Gill F, Proops D, Harrington M, Gardiner K, Attwell C. Noise and the classical musician. *BMJ* 1992; 305(6868):1561-3.
8. Royster JD, Royster LH, Killion MC. Sound exposure and hearing thresholds of symphony orchestra musicians. *J Acoust Soc Am* 1991;89(6):2793-803.
9. Ostri B, Eller N, Dahlin E, Skylv G. Hearing impairment in orchestra musicians. *Scand Audiol* 1989;18(4):243-49.
10. Kahari KR, Axelsson A, Hellstrom PA, Zachau G. Hearing development in classical orchestral musicians: a follow-up study. *Scand Audiol* 2001;30(3):141-9.
11. Gelfand SA. Essentials of audiology, 2nd ed. New York: Thieme;2001.
12. Jordan JA, Roland PS. Disorders of auditory system. In: Roeser RJ, Valente M, Hosford-Dunn H, editors. *Audiology diagnosis*. 1st ed. New York: Thieme; 2000.p.503-26.
13. Vinek BM, Van Cauwenberge PB, Corthals P. Sensitivity of transient evoked and distortion product otoacoustic emissions to the direct effects of noise on the human cochlea. *Audiology* 1999;38:44-52.
14. Mansfield JD, Baghurst PA, NewtonVE. Otoacoustic emissions in 28 young adults exposed to amplified music. *Br J Audiol* 1999;33(4):211-33.
15. Morawski K, Sliwinska-Kowalska M, Namyslowski G, Dulikowska H. Otoacoustic emission nonlinear distortions in musicians with absolute and relative pitch. *Otolaryngol Pol* 1999;53(3):307-13.
16. Eleftheriades N, Iliadou V, Konstantindis I, Iliades T. Otoacoustic emissions in professional musicians. *Iranian Audiology* 2003;2.(1):70-4.
17. Murray N, Lepage E, Mikl K. Inner ear damage in an opera theatre orchestra as detected by otoacoustic emissions, pure tone audiometry and sound levels. *Aust J Audiol* 1998;20(2):67-78.
18. Johnson DW, Sherman RE, Aldridge J, Lorraine A. Effects of instrument type and orchestral position on hearing sensitivity for 0.25 to 20 KHz in the orchestral musician. *Scand Audiol* 1985;14(4):215-21.
19. Chesky K, Henoch MA . Instrument-specific reports of hearing loss: differenes between classical and nonclassical musicians. *Med Probl Perform Artists* 2000;15(1):35-8.
20. میلانی م. موسیقی و شنوایی: بررسی شنوایی نوازندگان سازمان صدا و سیما. مجله شنوایی شناسی ۱۳۷۸؛۱۱:۱۱۰-۲.
21. Attias J, Furst M, Furman V, Reshef I, Horowitz G, Bresloff I. Noise-induced otoacoustic emission loss with or without hearing loss. *Ear Hear* 1995;16(6):612-8.

The effect of music on hearing of string musicians

Parisa Mirhaj¹, Ghasem Mohammad Khani², Mahin Sedaie², Dr. Soghrat Faghihzadeh³

¹- MSc in Audiology Hazrat Rasool Hospital Iran University of Medical Sciences

²- Member of Audiology Dept. Faculty of Rehabilitation Sciences Tehran University of Medical Sciences

³- Associate Professor of Biostatistics Dept. Tarbiat Modarres University

Abstract

Background and Aim: Hearing sensitivity is so vital for musicians as loud music can cause hearing loss. The aim of this study was to assess hearing sensitivity of musicians in order to determine the effects of music exposure on hearing organ.

Materials and Methods: This case-control study was conducted on 15 string musicians with musicianship history of more than 10 years and 15 normal hearing subjects. They all were male and 20-30 years old. TEOAEs and DPOAEs performed after otoscopy , immittance and pure tone audiometry in octave frequencies between 250 to 16000 Hz.

Results: There is not significant difference between pure tone thresholds of two groups for all frequencies.A significant difference of TEOAE is found between two groups for total response and amplituds of TEOAEs . DPOAEs amplituds are not significantly different between two groups .

Conclusion: Musicianship may affect TEOAEs amplitudes , but cannot affect results of PTA and DPOAEs. Therefore this can be useful to detect cochlear lesions secondary to music exposure and also as a tool in hearing protection program.

Key words : pure tone audiometry , otoacoustic emissions , noise induced hearing loss , musicians